

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogorske dežele:
celoletno K 25.—
polletno K 12:50
četrtletno K 6:30
mesečno K 2:10
Za Nemčijo:
celoletno K 28.—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se plačuje od četverostopne petit vrste po 12 h, za večkratno tatis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 195.

Telefonska številka 85.

Celje, v petek, dne 27. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Avstro-ogrška monarhija brez cesarja Franca Jožefa.

W. T. Stead, London.
(Dalje in konec).

Gotovo, tudi simpatične poteze v dosedajnem uplivu mladega princa na vlado poznamo. Saj vedo v Avstriji, da je pregovoril cesarja k tisti politiki, ki je vodila k upeljavi splošne in enake volilne pravice. On je nameraval in še misli s pomočjo širokih ljudskih mas, ki so na Avstrijskem še pretežno klerikalne in cesarju udane, zlomiti moč liberalnega meščanstva; mnenje, ki spominja na plebiscitarne ideje napoleonske dinastije; z vladeželjnimi mislimi in načrti Napoleoncev ima novi kurz v Avstriji splošno mnogo podobnega.

Kam bode torej vodil razvoj sedanjih razmer v Avstriji? Da se upanje njenih voditeljev po rekonstrukciji mogočne, Evropo nadkriljujoče habsburške države nikoli ne uresniči, je več ko verjetno. Mnogo okolščin namreč ni ugodnih za agresivno politiko na zunan: mnogoštevilni narodi v monarhiji, ki se bojajo drug proti drugemu in ki imajo skoraj vsi trdnejše vezi s kako tujo, a konacionalno državo ko med seboj (Nemci z Nemčijo, Italijani z Italijo, Rumuni z Rumunijo, Rusini z Rusijo itd.); cela okornost avstrijskega državnega prava, ki vodi k neprestanemu medsebojnemu boju posameznih delov države. Ako bo hotel Franc Ferdinand z orožjem v roki uresničiti svoje velelastne načrte in ne bode bojna sreča temu orožju naklonjena, bode Avstrijo zadela njena zgodovinska usoda: razpad.

Kajti možnost je potem zelo blizu, da se bode Nemčija povečala z aneksijo nemških provinc v Avstriji in da

se bodeta tudi Rusija in Italija postalili posameznih pokrajin. Gotovo je, da govore nekateri momenti proti takemu povečanju Nemčije: kajti aneksija toliko milijonov Slovanov na Češkem in Moravskem, nadalje toliko slovenskih in slovanskih katoličanov bi okrepila katoliške opozicijske stranke Nemčije in oslabila vodilno moč protestantske Prusije. Pa pri vsem tem ne smemo pozabiti, da šteje zapadna Avstrija tudi velike množice ljudstva, ki so nemškonacionalne in napredne. V nemškem Češkem niso izvolili pri zadnjih državnoborskih volitvah niti jednega klerikalca. Tako izgubi argument mnogo one dokazilne moči, ki jo ima na podlagi čisto statističnega dejstva: Avstrija je katoliška. Nikdo ne ve, ali ne bi Nemčija višje cenila mogočnega prirastka moči, ki bi ga ji dalo 15 milijonov novih podložnikov ko vse te notranje politične pomisleke.

Vsi oni pa, kateri zaradi evropejskega ravnotežja ne želijo, da bi nastale omenjene možnosti, se morajo vprašati: Katere sile delujejo proti razpadu Avstrije? Zelo čudno je, da pridejo velike konservativne in meščanske liberalne stranke za ohranitev države le malo vpoštev; deloma slede željam in naklepom Franca Ferdinanda, deloma simpatizirajo s svojimi rojaki v Nemčiji, Italiji, Rusiji in Rumuniji ter bi rade videle čimprej razpad države. Pravo državno politiko dela le jedna stranka, ki velja v ostali Evropi za revolucionarno, namreč socijalna demokracija. Ona šteje 89 poslancev v državnem zboru in ima tamkaj velikianski upliv; ona sama združuje v sebi vse narode v državi in tvori na ta način sliko države. Ona ima interes na tem, da ta obstoji, da se ne spušča v vojne, ki bi prinesle avstrijskemu delavstvu samo smrt in revščino. Njej

so nacionalne aspiracije, hrepenenje po združenju z brati v tujini več ali manj ravnodušne, ona bi rada na tleh avstrijske države ustvarila znosne razmere. In v ta namen je izdelala program za rešitev nacionalnega vprašanja, ki prepušča vsem narodom samoupravo v vseh njihovih lastnih narodnih zadevah in samovzdrževanje vseh takih prosto ustanovljenih naprav; država bi obdržala samo čisto gospodarske in politične agende.

Zopet druge vplivne skupine, kakor n. pr. Čehi, ki bi se ne mogli in ne hoteli združiti z nobeno tujo državo, iščejo svojo rešitev v federalizaciji države, v spremembi Avstrije v zvezo avtonomnih pokrajin, enako švicarski državi. Tudi ta načrt, ki je s socijalističnim soroden, ima znabiti upanje na uspeh. Želje Evrope se strinjajo z željami onih, ki hočejo Avstriji zagotoviti obstoj z mirno zvezo prosto se razvijajočih narodov.

Javna prošnja!

Dne 24. julija 1909. je bila v ormoškem okraju grozna toča, ki je v dvajsetih občinah skoro vse uničila.

Od koruze štrlijo kvišku le gole bilke, oves in detelja je zabita v zemljo, sadno drevje je golo, gorice mestoma popolnoma opustošene, njive in travniki so poplavljeni, na strešni opeki so povsod luknje.

Škoda znaša milijone.

Ljudstvo obupuje, beda je grozna.

Da se nesrečnemu ljudstvu vsaj za prvi hip nekoliko opomore, prosijo se vsi človekoljubi za mile darove, ki naj se vpošljejo blagajniku podpisanega pomožnega odbora g. dr. I. Omulecu, odvetniku v Ormožu.

Še tako majhen dar sprejme se s pristrčno hvalo.

Pomožni odbor:

Dr. Ivan Omulec, odvetnik in načelnik okrajnega zastopa; Ivan Kočevar, posestnik in nač. nam. okr. zastopa; dr. Ivan Presker, c. kr. sodni svetnik; dr. Mir. Ploj, drž. poslanec itd.; dr. Ivan Geršek, c. kr. notar itd.; Leopold Petovar, posestnik in okr. odbornik itd.; Florjan Kuharič, posestnik, občinski predstojnik itd.

Politična kronika.

o Dogovori na Češkem. „Nar. listy“ se ukvarjajo v včerajšnjem uvodniku „Tak to nepūjde!“ s sporazumom v češkem deželnem zboru. List izvaja, da da hoče sedaj Bienerth mobilizirati zastopnike veleposestva v češkem deželnem zboru za sporazum in sicer bi naj Nemci prigovarjali svojim rojakom, da se zadovoljijo z Eppingerjevimi minimalnimi zahtevami in pustijo obstrukcijo; Čehi bi pa tudi naj mirili svoje rojake in jih pridobili za izpolnitev Eppingerjevih zahtev. Te so: 1) Zadeve, ki se tičejo nemških krajev, bi se naj razpravljale v deželnem odboru pod nemškim predsedstvom; referati bi naj ne bili več razdeljeni po stroki temveč po jeziku. 2) Da bi bilo pomnoženo število nemških deželnih odbornikov in zastopnikov v deželni ter hipotečni banki od 2 na 3. 3) Da bi se nastavljal deželni uradniki po narodnostnem ključu. Dr. Eppinger je še vrh tega proglasil, izpolnjenje teh zahtev še ne znači cene za odstranitev obstrukcije, temveč Čehi naj z njim pokažejo dobro voljo za sporazum. Naravno, da Čehi na tako izzivanje nočejo ničesar vedeti o kakem sporazumu in „Nar. listy“ kategorično zahtevajo, naj vsi češki deželnozb. poslanci drže javno dano besedo, da se Nemcem ne sme za njihovo

LISTEK.

Stara Izergil.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik.

(Dalje.)

Starka je vzdihnila in molčala. S svojimi duševnimi očmi pa sem zrl one može, o katerih mi je ravnokar pripovedovala. Glej, tamkaj je oni strastni, brhki Huzul z rdečimi lasmi in z junaškimi brkami... Svojo pipo kadi in smelo zre smrti v obraz. Zdi se mi, da je imel modre, prodirajoče oči, ki so prazno gledale na vse. Nato je prišel črnolasi ribič; joka se, kajti smrt mu je grozna, v njegovem obrazu sem čital bojazen in strah. Njegove vesele oči so zrle mrtvo, od solza napojeni brki so viseli ohlapno raz njegove osivele ustne. Poleg njega stopa odurni Turek, ki je izgledal kot brezsrčen tiran, spremljan od svojega sina, tega nežnega, skrivnostnega otroka juga, katerega so otrovali divji poljubi... K sklepu sem zagledal še malega, lačnega Poljaka, polnega sladkih besed, strogega in strastnega...

Vsi so blede sence, in tudi ona, ki so jo nekoč objemali, sedi, dasi še živa, vendar že sama kost in koža, od starosti izmučena, z mrzlim srcem, z motnimi očmi, skoraj samo še senca, poleg mene.

Čez nekaj časa je nadaljevala stara Izergil:

„Na Poljskem nisem imela dobrih časov. Tam žive hladni in lažnivi ljudje. Razumela nisem njihovega kačjega jezika. Vsi sikajo... Kaj sikajo? Bog jim je dal tako kačji jezik, ker so taki lažnivci... Hodila sem med njimi okrog, in videla sem, kako se zbirajo k upor proti nam Rusom. In naposled sem prišla v mesto Bohnijo. Kupil me je nek Žid; ni me kupil zase, ampak da bi kupčeval z mano. Jaz sem se udala. Če hočeš živeti, moraš znati delati: Jaz nisem znala ničesar in zato sem se živela s svojim telesom. Mislila sem si, da se povrnem v Birbat, takoj ko si prihranim nekaj denarja. Hotela sem streti verige, ki so me oklepale, in naj so bo bile še tako močne.

„In ostala sem. Prihajali so bogati gospodje in gostili so se z menoj

in pri meni. To jih je stalo lepe denarce! Prepirali so se radi mene in pretepavali.

„Eden izmed njih se je dolgo boril zame in slednjič je storil tole: prišel je, a sluga mu je sledil z vrečo. Tedaj je vzel gospod to vrečo in jo spraznil nad mojo glavo. Zlati cekini so mi padali na glavo in njih zvenketanje mi je bilo jako prijetno. A vkljub temu sem tega gospoda prav kmalu zapustila, spominjal me je vedno na pitanega prašiča s svojim mastnim, svetlim obrazom in z debelim trebuhom. Da, zapustila, sem ga, dasi mi je pravil, da je prodal vsa svoja polja in vse svoje hiše in konje, samo da je mogel mene obsipati z zlatom.

„Ljubila sem tedaj nekega vojaka, ki je imel ves obraz razsekan od turških sabelj. Bojeval se je ob strani Grkov s Turki. To je bil junak! Kaj so mu Grki, če je sam Poljak? A šel je in se bojeval z njimi proti njihovim neprijateljem. Razmesarili so ga, eno oko mu je izteklo od silnega udarca in dva prsta na levi roki so mu tudi odsekali... Kaj so mu Grki, če je sam Poljak? A glej, za kaj mu je bilo;

ljubil je junaštvo. A če ljubi človek junaštvo, se mu nudi vedno prilika, da se izkaže. V življenju je vedno dovolj prostora za junaška dela. Samo leni ali strahopetni ljudje, ki nimajo smisla za življenje, ne najdejo prilike, da bi se izkazali, a kdor umeva življenje, ta hrepeni po tem, da ostavi za seboj junaška dela. Potem njegovo življenje ne utone v pozabnosti...

„O — vojak z ranjenim obrazom je bil krasen človek! Za junaško delo bi bil šel na konec sveta. Gotovo so ga vaši ljudje za časa uporov ubili. A čemu ste šli pravzaprav med Ogře? No, no, molči!...

In stara Izergil je molčala sama in je premišljevala. Nakrat je pričela zopet pripovedovati:

„Poznala sem tudi nekega Ogra. Ko je nastopila zima, je odšel in šele v spomladi, ko je prišel kopneti sneg, so ga našli na polju s prestreljeno glavo. Da, da, ljubezen ne ugonablja manj ljudi kot kuga! Veruj mi, ne manj, če bi jih preštel...

Dalje prihodnjite.

frivolno obstrakcijo plačati niti najmanjša odkupnina. — Upanje na sporazum v češkem in torej tudi v državnem zboru je po navedenem gotovo zelo zlabo. — Dobrim vzgledom je sicer treba slediti; kaj ko bi stavili slovenski poslanci v štajerskem deželnem zboru slične zahteve ko nemški v češkem? Povoda imamo še več...

u Pregarjanje češkega šolstva na Nižje Avstrijskem. „Nar. listy“ poročajo, da je naučno ministerstvo zavrnilo češki rekurz proti odloku nižjeavstrijske šolskega sveta, kateri odreja, da se morata ljudski šoli društva „Komensky“ na Dunaju III. in v Poštorni zapreti in sicer radi „pomankljivih“ prostorov. Kako ničev je ta izgovor kaže to, da je poslopje češke šole v 3. okraju novo in je bilo komisijonelno že ogledano pred leti, ne da bi našle kake napake, v Poštorni pa je bila doslej v istih prostorih, katere je zavzel Komenskyjev zavod, nemško-češka šola. Pa minister Schreiner je pozval v svojem časopisu vlado, da bi uničila vse „zakotne“ češke šole in grof Stürgkh uboga. Ako bi imelo nemško liberalno časopisje vsaj iskricice pravičnosti v sebi, bi ne protestiralo samo proti zatvorenju svobodne šole na Dunaju temveč tudi proti zatvorenju čeških šol... — Mi celjski Slovenci pa svetujemo grofu Stürgkhu, — ker je tako zavzet za dobre sanitarne razmere v ljudskih šolah, naj si ogleda poslopje deške slovenske ljudske šole v Celju! Pa tu se ne gre ne za svobodomislece ne za Nemce — temveč za Slovence, in potem Bauer, ist das was anderes!

u Štajerski deželni zbor. Graška „Tagespost“ poroča: „Kakor smo že javili, bode sklican novi štajerski deželni zbor nekako v polovici septembra. Kako dolgo bode zasedal, je odvisno od rezultata sporazumne konference, ki se vrši 31. tm. na Dunaju med češkimi in nemškimi strankarskimi vodji zaradi delovanja v parlamentu. Ako bode imela konferenca glede državnega in češkega deželnega zbora ugoden uspeh, potem bodo dež. zbori le malo časa zasedali. Štaj. dež. zbor bi se v takem slučaju le konstituiral, izvolil deželne odbornike in znabiti rešil še nekatere zadeve, ki so ostale nerešene še iz starega deželnega zbora. Ako pa ne bode imela konferenca na Dunaju uspeha, potem pa bode štaj. deželni zbor dalje časa zasedal. V četrtek dne 2. sept. imajo nemški napredni deželnozb. poslanci v Gradcu posvetovanje glede taktičnega postopanja v deželnem zboru in ustanovitve lastnega kluba“

Drobne politične novice.

Razmere v Perziji. V Perziji se boje sedaj novih nemirov. Jeden glavnih vzrokov so denarne potežkoče sedanje vrede. Vojni minister Sipahdar je plačeval doslej za vzdrževanje vojske in cele agitacije proti prejšnjemu sultanu iz svojega žepa; sedaj se je tega naveličal, a nadomestila ni, ker so državne blagajne prazne. Zato utegnejo v vojski izbruhniti nemiri, ki bi koristili le reakcionarcem, kateri kažejo veliko delavnost. Ako se ne posreči v inozemstvu dobiti večjega posojila, bode položaj zopet zelo kritičen.

Nemiri v Albaniji. Poročali smo že o nabiranju upornih Albancev v posameznih krajih. Iz Soluna poročajo sedaj, da namerava turški general Džamilpaša te nemire zadušiti z vojsko. Turška vlada mu je dala dovolj vojakov na razpolago in prosto roko pri delu.

Vojno sodišče v Barceloni. Pariški „Matin“ poroča iz S. Seba-

stiana: Vojno sodišče v Barceloni je obsodilo nekega Matetama, kateri je baje kriv, da je vodil uporno gibanje v mestnem okraju Sv. Andraž, na smrt. 20 obtožencev, med njimi nek topnič. korporal, ki je uskočil k upornikom je obsojenih k dosmrtnemu prisilnemu delu, mnogo drugih pa k ječi od 15 do 20 let.

Krečanske poštevrednotnice. Turški minister za notranje zadeve je naročil vsem poštnim uradom na Turškem, da konfiscirajo vse poštna pošiljatve s Krete, na katerih so priplepljene krečanske poštna znamke z besedo „Hellas“ ali na katerih so natisnjeni grški grbi.

Ministersko krizo imajo na Srbskem, ker je odstopil pravosodni minister Ribarac. Vsled tega je odložil svoj portfelj tudi drugi zastopnik napredne stranke, ministerski predsednik Novaković. Ker niso vsi ministri navzoči, se je posvetovanje o rešitvi krize odložilo.

Boji okrog Melille. Po poročilih iz španskega tabora so došle nove čete iz Španije, tako da razpolaga sedaj general Marino s 40 tisoč mož. Nove čete so že poslali v bojno četo. Odločilno bitko še zmiraj odlašajo. Španjolci nameravajo Kabyle napasti od 3 strani. — Španski begunci iz kabylskega tabora pripovedujejo o grozovitih mukah, s katerimi usmrčajo kabyli španske jetnike. Nekemu polkovniku so baje odprli trebuh, vzeli čreva ven in potem v odprtini zažgali smolo. Častnik je v groznih mukah umrl. Nekemu poročniku so vili gorečo smolo v usta in ga potem na žrjavici počasi spekli. Neko patroljo, 14 mož, katero so ujeli, so nasadili na kole in potem kole užgali. Med Španjolci vlada vsled tega veliko razburjenje in želja po maščevanju.

o Za predsednika združenih držav braziljanskih je izvoljen senjor Ruy Borbosa s 330 glasovi.

o Demisija skupnega finančnega ministra barona Buriana. Parl. Corresp. javlja, da bode baron Burian odstopil že pred zasedanjem delegacij, ker krona noče, da bi ne bil proračun skup. fin. min. v delegacijah sprejet, kar bi se skoro sigurno zgodilo, ako ostane Burian minister. O B. odstopu se je sicer že večkrat govorilo, a so uradni listi vselej to vest dementirali.

Dnevna kronika.

a Saborski klub hrvatske stranke prava ima 4. sept. v Zagrebu važno politično sejo.

a Petdesetletnico slavi „Napredak“, strokovno-pedagoški list v Zagrebu, ki ga izdaje hrvatsko pedagoško-književni zbor.

o Narodnostni prepri med avstrijskimi socijalnimi demokrati. — Ko je divjala na Dunaju burja proti Čehom, se je postavilo glavno glasilo avstrijskih soc. demokratov celo na nemško stališče. Javno je priznavalo, da si želi asimilacijo, to je ponemčevanje slovenskega delavstva v nemških krajih. Samo to je priznalo, da ponlično nasilstvo ne more prispevati k ponemčevanju. „Arbeiter Zeitung“ je pisala pri tej priliki ravno tako, kakor nemški meščanski listi in je govorila o tujih priseljencih. Naravno je bilo, da je taka pisava zelo presenetila češke demokrate. V „Pravu Lidu“ (Pravice ljudstva) se je oglašil poslanec Huđec zelo odločno: „Izjava „Arb. Ztg.“ je preobrnila popolnoma vse dosedanje pojme in predstave o rešitvi narodnostnega vprašanja — zlasti vprašanja narodnih manjšin —, katere je socijalna demokracija doslej imela in širila. Teorije o narodnostni avtonomiji, katere so zelo močno naglašali zlasti nekateri vodilni nemški tovariši, propadajo skoro popolnoma in na njih mesto se stavi narodna zemlja, teritorij... Kje so naše predstave o obrani narodnostnih

manjšin ne le proti fizičnemu nasilju in proti omejevanju društvene svobode, ampak tudi o obrani manjšin v njegovem narodnem življenju in razvoju, njihovih šol itd.? „Arb. Ztg.“ rešuje ta problem s historizmom narodne zemlje in asimilacijo tujih naseljencev. Članek „Arb. Ztg.“ mora izzvati v češki soc. demokraciji velik nemir in bo zadonel kot signal nevarnosti.“ — Socijalna demokracija je smatrala sama sebe za poklicano nositeljico narodnega mira. V tem pa se pogreza danes že sama v narodno misel in se suče v vrtincu narodnih preprirov.

o Tudi Poljaki pripravljajo za leto 1910. veliko razstavo v Lvovu na proslavo Grunwaldske bitke in zmage nad nemškimi križarji pred 500 leti.

o Pri regulaciji rek v Bukovini se je ogoljufala država za milijon kron. Podjetniki so delali leta in leta slabše fašine nego je bilo dogovorjeno. Deželno vlado so opozorili na to že pred leti, toda šele sedaj je nastopila proti nepoštenim podjetnikom.

o Malokomu je znano, da je slavna ameriška pisateljica knjige „Stric Tom“, gospa S. Beecher-Stowe še vedno med živimi. Dne 14. julija je doživela 98. leto.

„Sokolski dan“ v Št. Jurju.

Srce igra človeku od samega vesolja ako imaš priliko biti deležen tako krasne ter živahne, z eno besedo, dobro uspele sokolske slavnosti kakor je bila v nedeljo, dne 22. avgusta v Št. Jurju. Marsikateri bi si mislil, v Št. Jurju danes kaj tacega ni več mogoče, ker so vendar tako silno napete razmere. Res je sicer to, da so že hoteli pokazati vladajoči krogi svojo moč, a dobili so zausenico, ki jim bo šumela dolgo po nšesih, ker kljub vsej protiaagitaciji je prišlo ljudstva skupaj veliko nad 2000, ki je odčudovalo in izrazilo priznanje nad tako vrlim nastopom čilih naprednjakov Sokolov. Veselo je moralo biti vsakemu pri srcu, ko je govornik brat Čulek ponavljal pomenljive besede: V pesti sila, v srcu odločnost, v mislih domovina. Pri slavaloku v spodnjem trgu, kjer se je bliščal napis: „Buditelji naroda srčno pozdravljeni.“ je v jednatih besedah pozdravil brate Sokole vrl naprednjak Jožef Podgoršek v imenu spodnjega trškega razumništva in okoliških naprednjakov, na kar je odzdravil starosta Žalskega sokola brat Kunej, kateri je izrazil veselje, da se kmetje zanimajo za sokolsko gibanje. Pri slavaloku na veseličnem prostoru z napisom „Na zdar“ je pozdravila Sokole gdč. Malči Nendl-ova. Odzdravil je načelnik Celjskega Sokola brat Smertnik, ki je orisal velike naloge in pomen Sokola.

In telovadba, ki je res nekaj umetnega, je izpadla na občno začudenje vsega občinstva nad vse krasno. Kajti vaje, ki so jih izvajali Celjski telovadci, so bile res vratolomne. — Z burnim ploskanjem je občinstvo pokazalo vrlim, gibčnim sokolom simpatije in priznanje.

Sotori na veseličnem prostoru so nam nudili vse, kar ti je srce pozelelo. Vrle trške gospodične in kmečka dekleta so ti z veselim obrazom ponujala za mal denar, kar se le na večjih slavnostih more pokazati.

Na večer pa so kakor med celo slavnostjo, pokali topiči. Na vseh koncih, amor si prišel, petje in veselo kramljanje, po kratkih presledkih pa zopet godba. Po plesišču so mrgoleli veseli mladi parčki. Vse se je spoznavalo in navduševalo med seboj.

Bil je dan ki ostane v spominu vsakemu, kdor ga je imel priliko uživati. In Ti mladi Št. Jurski Sokol, odprl si si pot v veselo bodočnost!

Mi gremo v nedeljo, 29. avgusta v Vojnik na veliko narodno veselico!
Vi seveda tudi?!

Štajerske novice.

v Hans Woschnagg — odložil mandat. Tudi graški „Arbeiterw.“ se je oglašil in piše o blamaži celjskih renegatov sledeče: „Ako se kdo pod

takimi okolnostmi umakne, četudi se mu godi krivica, zagreši grdo dejanje bojazljivosti in izdaje nad lastno stranko. Zategadelj smemo biti prepričani, da je Vošnjak uvidel, da se mu bode v znanim procesu dokazalo, da je bil poprej ravno tako prepričan slovenski narodnjak ali „prvak“ kakor je sedaj prepričan nemški nacionalec. Blamaža celjske nemškonacionalne klike je sedaj čisto očitna: izvolili so si slovenskega renegata za rešitelja nemštva, moža, ki je bil poprej sokol... Seveda bi se godilo „nemškonacionalni“ klikli na Sp. Štajerskem ravno tako slabo kakor bivšemu dež. posl. Vošnjaku, ako bi se preiskoval njen rodovnik. Najpotrebnejša postava bi bila za spodnještaj. nemštvo ona, ki bi prepovedovala preiskovanje za slovenskim pokoljenjem.“ Končno se „Arbw.“ zavzema za narodno pomirjenje na Sp. Štajerskem. Mi smo za njega a tisti, ki hujskajo, dragi „Arb.“, nismo mi. Mi branimo samo to, kar je naše in kar nam gre po postavi in pravici.

v Škandal za škandalom. Komaj se je nekoliko poglelo razburjenje spodnještaj. narodne javnosti glede šentilske zadeve, pa je priobčil včeraj „N. Dn.“ novo za mariborske klerikalce škandalozno odkritje: mariborski listi „Straža“ in „Slov. Gospodar“ so za denar molčali o Woschnaggovi zadevi. Posredoval je, kakor se nam iz dobro poučenih krogov zatrjuje, nekdanji narodno radikalni frazer dr. Verstovšek. Sedaj nam je marsikaj jasno: medtem ko je naše časopisje z vso vnemo vodilo boj v zadevi, ki pomenja velikansko blamažo cele spodnještajerske nemškutarije, so mariborski duhovniški listi molčali. Tudi sedaj so poročali o sodni obravnavi le nekaj malega. Radovedni smo, kaj poreče „Straža“.

v Slovenski duhovnik — prodaja slovensko zemljo „Südmarki“. Zelo nerada, pa vsled dejstva prisiljena, je morala mariborska „Straža“ potrditi poročilo „Nar. Dnevnika“, da je duhovni svetovalec Smerečnik prodal v Št. Ilju nad Velenjem s posredovanjem nekega nemškutarja Smodiša lep gozd „Südmarki“. Ogorčenje nad tem činom je v Šaleški dolini, zlasti pa v Št. Ilju splošno. Zopet dokaz za narodni čut mnogih slovenskih duhovnikov. Za denar store vse, kaj ne „Straža“?

v Opozarjamo celjske člane izvršev. odbora Nar. stranke na sejo, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer v rdeči sobi gostilne v Nar. domu.

v Hmeljski trg v Žaleu, 26. avg.: Cene neizpremenjene. Kupčija živahna. Došli so novi kupci iz Bayarskega. — Glede poročila o hmeljski kupčiji v Tettnangu (glej „Nar. Dn.“ od četrta) je treba opomeniti, da hmelj okrog Tettnanga ni nič boljši ko savinski temveč še celo slabši in vendar se plačuje po 204 do 210 kron za 50 kg!

v Klerikalna „Združena zveza“ v Ljubljani osrečuje slovensko ljudstvo na Štajerskem. „Sl. Narod“ poroča: Pri Sv. Andražu v Leskovcu pri Ptujju je svoje dni ustanovil kaplan Roškar kmetijsko konsumno društvo. V načelstvu so sedeli sami pristni klerikalci poleg duhovnikov; nekaj časa je bil med njimi tudi g. nadučitelj Stoklasa. Ta je nevarnost pravočasno spoznal in je izstopil. V načelstvo je pa prišel učitelj Vranker. Hotel je biti tudi deležen dobrot na katoliški podlagi, v družbi duhovnikov. Konsumno društvo v Leskovcu je že pred večimi leti propalo vsled nepoštenega in brezvestnega delovanja članov načelstva. Konsum je likvidiral, ostalo pa je okoli 15.000 K ali še več dolga na katol. podlagi! Ustanovnika kaplana Roškarja to ni zbolelo, ker je že pred odvandal v druge kraje duše past in kon-

sume snovat. Župnik Kralj iz Leskovca je tudi skrbel bolje za svojo zabavo, kakor za konsum; tudi on je pustil neumne kmete in učitelja Vrankerja na katoliški podlagi na cedilu. Sedaj „Za- družna zveza v Ljubljani“ že delj časa tožari in eksekvira. Zastopa jo pa dr. Vladislav Pegan v Ljubljani. Se ve, na katoliški podlagi. Zveza tirja 7389 K! To je drugi slučaj Regorschegg v malem! Kmetje preklinjajo — se ve na katoliški podlagi, da se kar „kadi; ko bi kaplan Roškar, ustanovnik konsuma, izgubil za vsako kletvico le po en las s svoje glave, moral bi biti že davno docela gol — na katoliški podlagi! Župnik in kuharica pa se smejita. Največji siromak pri vsem pa je učitelj Vranker. On izgubi vse, celo del svoje plače! Nismo škodoželjni, toda trdimo, to, kar je učitelj Vranker iskal v družbi modernih socijalcev in katolikov, to je našel! Kmetom nismo toliko zamerili njih zabitosti, ker so mislili, da jih bode kaplanov, župnikov in mežnarjev konsum rešil vseh nadlog; pač pa smo zamerili postopanju nadučitelja Stoklasa in učitelja Vrankerja. Kdor se meša med otrobe, tistega požrejo... Ta eksempl naj se nikoli ne pozabi!

v Velika ljudska slavnost v Vojniku je pred durmi. Priprave so gotove in upamo, da bomo z njimi zadovoljili občinstvo. Na njem je sedaj ležeče, če bo slavnost uspela tako, kakor pričakujemo. Prosimo društva iz okolice, da nas posetijo — saj je vendar glavna naloga vsakega društva, narodno probujati; in ob takih prilikah je to najlažje. Množica netinavdušenje — navdušenje ljubezen do domovine, jekleno brezobzirnost pred sovražnikom. Rabinimo zavednih, značajnih ljudi — to dosežemo na ta način in naloga društev je, društva podpirati. In tudi druge rojake iz bližine in od daleč vabimo v gaj „Paradeška“. Vsakemu bo ostal v spominu dan te slavnosti. Slavnost se vrši v nedeljo 29. t. m. ob 3. uri popoldan.

v Slovensko ljudstvo! Na vsako dopisnico, na vsako pismo, spremnico, poštno nakaznico piši slovenski naslov! Da bi se pošiljatev radi slovenskega naslova bodisi v katerokoli deželo ne mogla dostaviti, je danes radi znanja poštne uradnikov glede jezikov in pomočnih sredstev, katere je trgovsko ministristvo že davno izdalo, izključeno in tudi mora biti radi varnosti poštne pošiljatev izključeno! Kraj, kamor je namenjena poštna pošiljatev, je tudi lahko pisan slovenski, ako je dotično ime kraja že od nekdaj slovenski običajno. Najmanjša slovenska vasica je natisnjena v „splošnem poštne leksiku“, katerega ima vsaki poštni urad na razpolago!

Izgovor kakega uradnika na Sp. Štajerskem, da ne pozna kakega poštne kraja, ako je izražen slovenski, je jalov, ker ima uradnik sredstva (krajne imenike z nemškimi in slovenskimi izrazi) na razpolago, da se lahko orijentira. Ako pa je prekomoden v poslovanju v očigled neznanju našega jezika in krajevnih imen, da bi pogledal v dotične knjige — ne sodi med nas na slovensko ozemlje! Ako pa je še zraven tega neprijazen ali celo surov takega pa takoj naznaniti poštne direkciji ter našim državnim poslancem! Slovenskih poštne uradnikov imamo toliko, da bi nam ne trebalo požirati surovih nekvalificiranih besed od nemških uradnikov na naši zemlji. Zahtevajmo pri vpisanih pošiljatelj slovenske recepte — govorimo tudi izključno z uradniki na slovenski zemlji slovenski — da onemogočimo privandranje tujih uradnikov! To bo pomoč k izvršitvi gesla: Slovenski uradnik na slovensko zemljo!

a Iz Jarenine. Veselil bi nas (in smo temu veselju dali izraz v „N. D.“)

lep uspeh „šentiljskega dne“ v Jarenini in v kljub njegovemu skozinsko klerikalnemu licu bi ne bilježili klavernega nastopa v domišljiji za orle se čutečih čukov iz Maribora, ko bi nas ne izzvalo k temu naravnost drzno lažljivo poročilo v „Straži“. Zato po verodostojnem pričanju očividca povdarimo sledeče: Nastopilo je 15 čukov z načelnikom vred, jeden celo še v sokolskih hlačah. „Rajalni nastop“: jeden stopa z levo, drugi z desno nogo naprej; tam je jeden za korak daleč vzadi, tam drugi ne zna „kriti“ in je za meter preveč na desno. Proste vaje: godba zaigra štiri takte, utihne, in „telovadba“ se prične: eden ne zna, ali bi ali ne, drugi ne ve začeti in čaka, da vidi druge, tretji dela narobe itd. — Dr. Korošec se je pripeljal v spremstvu „odličnih gostov“. Mislili smo, da bi odlični gostje bili gotovo kak kardinal Merry del Val, ali vsaj mariborski škof, ali če že to ne, vsaj — dr. Verstovšek. Pa motili smo se! Bila sta — dr. Hohnjec in kurat Rant. Mislili smo tudi, da so Jareninčani te imenitne goste na najslavnejši način sprejeli. Pa ko so stopili z voza, se niti nihče nanje ozrl ni, in še nobenega psa ni bilo blizu. — Imenitno se je „obnašal“ Martin Krpan (ljudje so mislili, da je bil kak hajduški vojskovodja!) posebno takrat, ko je v sredi med igro začel kričati: „Pustite mi konja pri miru, jaz sam najboljšo vem, kako ž njim ravnati“. — Neki kmet, ki je smatral čuke za sokole, je djal: „Pa v Št. Ilju so pred tremi leti tudi bili, **pa takrat so boljše delali ko danes.**“ — Ali naj resnicoljubni „Straži“ še povemo kake dogodbe, da bo vedela drugikrat o podobnih čukijadah resnico pisati? Naj omenimo še h koncu, da je dr. Korošec v privatnem razgovoru glasno zatrjeval, da se bo tudi v Jarenini kmalu porodil — čuk?

v Štajerčeve lumparije. Iz Ormoža se nam piše: To kar uganja ptujski „Štajerc“ glede podpor po toči prizadetih, je čisto navadno falotstvo. Südmarkino glasilo „Štajerc“ hoče nas Slovence naslikati kot ljudi, ki nimamo srca za svoj narod ki hoče v nebesa povzdigniti „südmarko“, ki je darovala 2000 K nemškemu volksratu v Ormožu **ne pa slovenskem ljudstvu.** Od teh 2000 K ne dobi noben Slovenec niti počenega groša. Teh 2000 daje „Südmarka **itak vsako leto nemškemu volksratu kot redno podpero, da ž njim lovi slovenske duše.**“ Mi gotovo s hvalečnostjo sprejememo tudi najmanjši dar, naj si pride od koje strani koli, ali od ljudi, ki hočejo s svojimi milodari delati krajje kupčije, se nam gnusi. „Štajerčevo“ kliko naj bo v dno duše sram, da se pri tako veliki nesreči, ki je zadela ormoški okraj ne more vzdržati svojih nemških hujskarij. Na brezsramno očitjanje „Štajerca“, da še Ciril-Metodova družba dosedaj ni dala ničesar za poškodovance, izjavljamo, da se je že vršilo več veselice in se jih še bode, veselice, kojih prebitek gre poškodovancem v prid, a ne Ciril-Metodovi družbi, kakor obično.

v Iz Rogaške Slatine. Gospodarsko poslopje posestnika L. Anderluha v Cerovecu se je te dni vnelo. Ker ni bilo nikogar, da bi branil, je pogorela tudi hiša ter vsi pridelki in živila. Živina je bila k sreči na paši. Anderluh ima 2000 kron škode, ker je bil samo deloma zavarovan.

v Jubilej zdravilišča. Hörgas, znamenito zdravilišče za jetičnike je bilo otvorjeno 3. julija 1906 in te dni je sprejelo med svoje že tisočega bolnika V treh letih svojega obstoja je marsikomu vrnilo izgubljeno zdravje.

Avstrijski trafikanti bodo obdržali svoj peti shod koncem bodočega

meseca v Gradcu. Vodstvo je že poduzelo prve korake, da varuje trafikante škode, ako bi bil res uveden monopol na žigice. Po nekem pogovoru z finančnim ministrom so se zastopniki baje prepričali, da se bode njihovo stanje nekoliko izboljšalo.

v Vlekli so ga. Miha Podgoršek, kmet od sv. Trojice v Haložah je prišel te dni v Maribor in prinesel vina na poizkus. Javil se je tudi v gostilni Übleis v Schmidererjevi ulici 3. Čez nekoliko časa se mu predstavita dva gosta ter mu velita, da sta tudi ona gostilničarja. Ker je kmet mislil, da bo vino dobro spečal, je plačeval liter za litrom in ne dolgo, pa so bili vsi židane volje. Med pitjem so se tudi zedinili. Eden „krčmar“ je kupil 8 polovnjakov, drugi pa samo 3 in v nekoliko dneh bodo vino že prevažali. Ker pa Podgoršek ravno ni imel pripravnih sodov, mu jih je drugi krčmar, ki je bil slučajno tudi „sodar“ obljubil. Da pa jih more Podgoršek dobiti, je treba dati 20 kron za aro. Vesel, da je sklenil tako dober kup, je dal še 20 kron in — lopova sta šla. Ker le ni nikdo prišel po vino, se je Podgoršek prepričal, da je opeharjen. Naznanil je zadevo policiji in ta je poizvedela, da se zoveta ona dva vinotrčca Franc Stebich in Jakob Stüber. Oba sta mizarska pomočnika v Mariboru.

v Lepa najdenina. Iz Maribora v Razvanje je nekdo izgubil zlato dozo za svačice. Kod najdenino je obljubil 150 kron.

v Graški Nemci bodo na jesenskem sejmu (Herbstmesse) imeli poseben užitek. Nastopili bodo namreč plesači, ki bodo proizvajali pristni štajerski ples. No, temu ni oporekati, ker ples se da prenesti. Ali, da iščejo priprostih pevcev (Naturaänger), ki bodo za stavo jodlali (Preisjodeln) je pa precej čudno. Ej, to vam bo krofastih in hrustajočih junakov iz Štajerskega in Koroške. Da bo vzpored umetnosti popoln, bi jim mi svetovali, da pišejo po par spodnještajerskih nemškutarjev, ki jim bodo govorili „nemško“.

v Dva poklica. Rudar Jakob Erjavec v Ljubnem na Gornjem Štajerskem je bil po potrebi tudi natakark. Delavnemu človeku policija seveda ni delala ovir. Še lo ko je bil patvoril dve službeni knjigi tako, da je bil v eni rudar, v drugi natakark, si ga je policija zasigurala. Pri preiskavi so našli celo natakarkjevo obleko. Morda bo mož od sedaj bolj enostranski.

Kranjske novice.

o Nova šolska knjiga. Naučno ministristvo je dovolilo rabo šolske knjige „Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole“. Knjigo je založilo slov. trg. društvo „Merkur“ v Ljubljani in stane 4 K.

o Deška meščanska šola v Krškem. V to šolo se bodo sprejemali učenci dne 13., 14. in 15. septembra. Istotako v enoletni tečaj.

o Kočevarji se v železniški službi vedno bolj množe. Če le zna dobro pisati, pa malo več kot do 5 štetih, pa je sprejet, poroča „Narod“. Slovence pa direkcija, ako le mogoče, odriva. Priporočamo posilancem, da ne puste tega iz oči in si dajo napraviti primerno statistiko. Direkcija si pa upa dati celo samoslovenskemu delavstvu predstojnika, ki ne zna niti besedice slovenski, kakor se je to zgodilo na progi Dovje-Kranjska gora, kjer je nastavljen trd Nemec. Železniška uprava ima dolžnost skrbeti za slovenske uslužbence!

o Pregarjanje naprednega učiteljstva na Kranjskem. Klerikalni deželni odbor je učitelja Grmek, ki ni hotel vkloniti tilnika klerikalizmu, premestil iz Sore v Komendo pri Kam-

niku. Človek bi mislil: vsaj tu ga bodo pustili pri miru, ko so ga itak s premeščenjem občutno oškodovali. Kaj še! Zakulisni spletkarji so nabujskali nekatere priproste, nerazsodne kmete, da so vložili več ovadb proti Grmeku na dež. šol. svet; v teh ovadbah so se mu očitala naravnost neverjetne stvari. — Grmek je enega ovaditeljev, župana iz Suhadol, tožil; ta pa je ponudil dokaz resnice, ki pa se je pri obravnavi popolnoma ponesrečil in je obtoženec že v sredi razprave prosil za poravnavo. Grmek je proti primerni izjavi velikodušno v to privolil. Pravi krivci so seveda skriti v raznih farovžih in — pri deželnem odboru. Kdaj neki poneha ta peklenska gonja zoper vse, kar se ne pokori dr. Šusteršiču in njegovim hlapcem?

Koroške novice.

a Iz Podkloštra. Pliberška rudokopna unija je kupila od dunajske tvrdke Sauer automobil za 70.000 K. Ta bo prevažal dvakrat dnevno tovore iz Pliberka na Zilico in obratno.

a Avstr. meteorološkiška družba je sklenila meteorološkiško opazovališče v Rainerjevi koči na Obiru razširiti v opazovališče zemskomagnetskih in potresnih pojavov. Priprave v to svrhu so se že začele. Menijo, da bo mogoče končati delo pozno na jesen. Poleg pa mislijo napraviti v Železni Kaplji korespondirajočo postajo.

a Vlak ga je. Predvčerajšnjim je hotel pri Schlagerju uslužbeni hlapec prek železniške prestave ob „Lendkanalu“ peljati naložen voz lesa za gradnjo. V tem trenutku pa je privozil tovarni vlak, ki je voz popolnoma razdejal. Konji so zelo ranjeni in tudi voznik je v obupnem stanju. Ne ve se, kdo je kriv, a misli se, da je voznik spal.

Primorske novice.

d Akad. fer. društvo „Adrija“ ima 4. sept. t. l. v Gorici občni zbor.

d Županska zveza za Kras se je 22. t. m. ustanovila v Dutovljah. Predsednik ji je tomajski župan Vran, podpredsednik komenski župan Švara.

d Pri občinskih volitvah v Gračevo so zmagali v vseh treh razredih laški liberalci in je propadla Faiduttijeva klerikalna stranka. To pomeni za Faiduttijevce pred deželnozborskimi volitvami velik udarec, ker je dosedaj volil Gračevo vedno klerikalno.

Slovensko napredno učiteljstvo iz Goriške ima 2. sept. v Gorici shod, na katerem bo govorilo političnem položaju z ozirom na dezelnozborske volitve.

d V Korminu se otvori 1. sept. otroški vrtec CMD.

d Podružnico CMD. so sklenile ustanoviti narodne gospice v Pevmi.

d S 1000 kronami v žepu je zaspal na cesti v Trstu živinski trgovec Ivan Zaccaria iz Bertiole pri Vidmu. Srečo je imel, da ni bil okraden.

d Volino gibanje na Goriškem še ni v polnem teku, ampak pride v pravi razvoj še le po postavitvi kandidatov s strani posameznih strank. Soc. demokratična stranka ima 29. t. m. deželno konferenco, na kateri postavi svoje kandidate. Kmečka stranka pa ima enako konferenco dne 2. sept. Kdaj bosta nastopili s svojimi kandidati slovenska napredna in klerikalna stranka, še ni znano. Boj bo v zadnjih tednih pred volitvami gotovo velikanski. Na slovenski strani se gre za to, da se za vedno uniči premoč klerikalizma in bi bilo v to svrhu gotovo nujno priporočati kooperacijo protiklerikalnih slovenskih strank. Če bi bilo to s praktičnega in posebej taktičnega stališča pravilno, je kajpada drugo vprašanje.

Po svetu.

o Najmanj ljudi umira po statistiki na Švedskem in Norveškem in sicer se trdi, da vsled imenitnih higijeničnih naredb v teh deželah, zlasti vsled vzornih ljudskih kopališč in izbornorejenih bolnišnic. Mnogo so pripomogle poljudna predavanja o zdravju in higijeni k temu lepemu uspehu.

a Rusija in Balkan. V Odesi so ustanovili pred kratkim družbo za posredovanje trgovskih zvez med Rusijo in balkanskimi državami pod imenom "Vostok". Družba je ustanovila generalno agenturo za Bolgarsko v Varni ob Črnem morju.

a Pretilna pisma dobiva stražnik Ivan Ratković v Reki, ki je prijel enega izmed bančnih roparjev. Razen njega dobiva grozilna pisma policijski načelnik, ki je izdal tiralnice za razbojnik. Groze jima da bosta oba ubita.

a Rosegger in nemški delavci. Iz Prage je pozvalo nemško narodno delavstvo Roseggerja, da govori pri njih o namenu svoje dvemilijonske ustanove. Rosegger pa je odgovoril, da radi bolehnosti ne more iti v Prago.

Narodni gospodar.

o Nova banka na Dunaju. Na temelju že podeljene predkoncesije se misli osnovati jeseni na Dunaju avstrijska narodnogospodarska centralna banka. Nova družba ne bo imela le dovoljenja za vse bančne in blagovne posle v polnem obsegu temveč bo v posebno odlični meri gojila kmetijski in obrtni kredit. Temeljna glavnica znaša 10 milijonov kron v delnicah po 400 K.

o Glicerini se je zadnji čas neprestano dražil in se boje v bodočnosti še bolj. Vzrok temu je velika poraba glicerina, ki ni s produkcijo v pravem razmerju. Konsum je namreč zlasti vsled velike porabe v južnosfrikanskih zlatih rudnikih silno narasel.

o Svetovna pšenična letina. "Beer-bohm Evening Corn Trade List" v Severni Ameriki ceni letošnjo svetovno pšenično letino na okroglo 421 milijonov kvarterjev (1 žitni kvarter 2907 l) proti 397 milj. l. 1908 in 395 milj. l. 1908. Letošnja pšenična letina je od l. 1897 razun letine v l. 1906 (ko je znašala 431 milj. kvart.) najboljša.

Slovanski zapiski.

Češko dijaštvo pri narodnih manjšinah. Akademski sektor "Nar. jedn. severočeske" je odposlala letos v počitnicah 13 mladih ljudi, da so si ogledali razmere pri narodnih manjšinah na severnem Češkem in jih študirali. Potovanja sta se udeležila 2 uradnika, 1 učitelj, 2 učiteljskega, 2 tehnika, 1 filozof, 2 jurista, 1 absolvent kmet. šole in 2 gimnazijca. Izletniki so sedaj izdali obširno poročilo o svojem potovanju in sprožili marsikatero novo dobro misel ter načrt. Mladi ljudje veliko vidijo in v svojem mladostnem navdušenju marsikaj dobrega opravijo, zato bi enake izlete priporočali tudi pri nas.

Društvene vesti.

u Slov. pevsko društvo "Vraska Vila" priredi dne 29. avgusta t. l. korporativen izlet z zastavo v Zagorje ob Savi ter sodeluje pri tamošnji sokolski slavnosti. — K mnogobrojni soudeležbi vabi najvljudnejše odbor.

u VI. redni letni občni zbor akad. fer. društva "Prosveta" bo v soboto, dne 4. septembra t. l. ob osmih zvečer v levi dvorani hotela "Ilirija" s sledečim dnevnim redom: 1) Poročilo predsedništva. 2) Poročilo odbornikov. 3) Poročilo podružnic in odsekov. 4) Poročilo zastopnikov "Prosvete" v upravnem odboru Simon-Gregorčičeve knjižnice in čitalnice. 5) Poročilo preglednikov. 6) Volitev predsednika, odbornikov, namestnikov in preglednikov. 7) Sprememba pravil. 8) Samostojni predlogi. 9) Slučajnosti. — Pozivljamo člane, da se udeležijo občnega zbora polnoštevilno. Vabijo se tudi starešine in prijatelji društva. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Odbor "Prosvete."

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Cesar v Inomostu.

a Inomost, 27. avg. Cesar Franc Jožef se napoti jutri ob 9. dopoldne iz Išla v Inomost, da se tamkaj udeleži velikanskih slavnosti v spomin stoletnice, odkar so se hrabri tirolski kmetje leta 1809 osvobodili francoske vlade. Potem potuje cesar k bodenskemu jezeru. Preganjanje revolucionarjev na Španskem.

a Pariz, 27. avg. Po poročilih iz Barcelone so izgnali iz Španije 20 oseb, največ antimilitarističnih učiteljev. 4 imajo še v zaporu.

Grški kralj odstopi?

a London, 27. avg. V londonskih diplomatskih krogih je razširjena vest, da se namerava grški kralj odpovedati prestolu. Vest prihaja iz Carigrada. Krečanske obrambne velesile so baje naznanile kralju, da ne morejo jamčiti za varnost dinastije na Grškem, ako ne bodo prenehali grški nacionalci z agitacijo na Kreti, s katero se Turke neprestano draži.

Boji pri Melilli.

d Madrid, 27. avg. General Aguilera je včeraj z znatnimi silami začel prodirati iz Solo el Arbe, 7 km zapadno od trdnjave Restinga, proti kabilskim postajankam. Čete so napravile na mestu, kjer so našle dobro pitno vodo, utrjen tabor. Ako Španci ta tabor obdrže, bodo imeli pot v Tetuanu prosto.

Vožnja Zeppelinove zračne ladje v Berlinu.

Nedavno tega smo poročali, kako krasno je uspela vožnja Zeppelinove zračne ladje v Kolonijo ob Reni. Tokrat pa se popelje zr. ladja "Zeppelin 3" v nemško glavno mesto, kjer bode jutri sprejel genialnega zrakoplovca in njegovo ladjo celi pruski dvor z veliko množico ljudstva na tegelskem strelišču. Zeppelina čakajo izvanredna odlikovanja. Koliko ljudi bo jutri čakalo Zeppelina, kaže to, da je za vzdrževanje reda že določenih več sto policajev in orožnikov. Vožnja ladje bo trajala, kakor se je preračunilo 19 ur in ima prepluti "Zeppelin 3" 730 kilometrov v zračni črti s povprečno hitrostjo 45 km na uro (približna hitrost naših osebnih vlakov). Etape so: Friedrichshafen-Norimberk (280 km) 7 ur, Norimberk-Bitterfeld (360 km) 9 ur in Bitterfeld-Berlin (120 km) 3 ure. O poteku dosežanje vožnje imamo sledeča poročila:

o Friedrichshafen, 27. avg. Zračna ladja "Zeppelin 3" se je vzdignila danes zjutraj ob pol 4. in se je odpeljala v severni smeri proti Ravensburgu. — Po noči je prenehalo deževati. — Grof Zeppelin sam ni bil navzoč pri odhodu ladje, ki je odplula z vsem določenim tehničnim osebjem.

d Ulm, 27. avg. Tukaj so videli "Zeppelina 3" ob 3. uri 45 min. zj. Zračna ladja je odplula v severovzhodni smeri.

d Heidenheim, 27. avg. Inženir Schwarz jo dobil iz čolnčiča "Z. 3." od nadinženirja Dürra poročilo, da se "Z. 3." namerava v Norimberku spustiti na zemljo.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

128. dan razprave.

Nadaljuje se boj med zagovorniki in drž. pravnikom glede pripustitve predlogov zagovornikov za zaslisanje razbremenilnih prič. Drž. pravnik se dosledno vsem predlogom protivi. Ko so vsi predlogi gotovi, se preide na čitanje spisov.

Tržne cene.

26. avgusta.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 26. avgusta:

Poročila iz inozemstva niso povzročila posebne direktive. Notacije merodajnih borz niso posebno izpremenjene. Radi tega se cene lovijo krog včerajšnjih in med občinstvom ni veselja.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 26'40, nova kampanja K 23'35. Tendencia mirna. — Vreme: lepo.

Sladkor. Trst, 26. avgusta: Centrifugal Pilés prompt K 31 do K 31 3/4, za november-marec K 29 7/8 do K 29 3/4. Tendencia mirna. Vreme: lepo.

Budimpešta, 26. avg. Pšenica za oktober K 13'65, pšenica za april K 13'76, rž za oktober K 9'66, oves za oktober K 7'32, koruza za avgust K —, koruza za maj K 7'12, ogrščica za avgust K 13'85.

Budimpešta, 25. avg. Svinjad: ogrske stare, težke — do — v., mlade, težke 140 do 142 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke — do — vin.; zaloga 28.375 komadov. Prignano 250 kom., odgnano 427. Ostalo torej 28.198 komadov. — Tendencia: živahna.

Cena jajc na dunajskem trgu dne 25. avgusta 1909.

Jajca v zabojih	à 32	k po K 2'
I-ma jaja v sodčih	à 33	" " " 2'
II-da " " "	à 33 1/2	" " " 2'
Niž. in gor.-avstrij.	à 36	" " " 2'
I-ma štajerska jaja	à 32 1/2	" " " 2'
II-da " " "	à 33	" " " 2'
I-ma moravska " "	à 33	" " " 2'
II-da " " "	à 33 1/2	" " " 2'
Šleska jaja	à 35	" " " 2'
Hrvaška jaja	à 33	" " " 2'
Slavonska jaja	à 33 1/2	" " " 2'

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jaja	à K 84
I-ma banatska jaja	à " 80
Zgornjeogrška jaja	à " 79
I-ma sedmograška sortirana	à " 80
I-ma " nesortirana	à " 79
Bosanska jaja	à " 79
I-ma bolgarska jaja	à " 83
II-da " " "	à " —
I-ma srbska " "	à " —
I-ma gališka jaja sortirana	à " 80
I-ma " nesortirana	à " 79
I-ma ruska " "	à " 80
I-da " " "	à " —
I-ma srednja jaja	à " —
I-ma mala " "	à " —

Vreme: hladno. Tendencia: trdna.

I ali 2 učenca

za trgovino mešanega blaga iz boljše hiše, zmožna slov. in nemškega jezika sprejme takoj J. Laurič na Vranskem.

414 5-1

Izjava.

Podpisana Ana Ivančič v Ljutomeru, obžalujem, da sem gospodično Anico Jurkovič iz Stanetinec žalila z neosnovanim sumničenjem na njeni časti; prekličem dotične besede kot neresnične in se zahvaljujem omenjeni gospici za odpustitev žalitve.

Ljutomer, 26. avg. 1909.

Ana Ivančič.

417 1

Abs. iur.

z večletno pisarniško prakso želi takoj vstopiti v odvetniško pisarno. — Naslov pove upravnistvo "Nar. Dnevnika".

418

Prodajo

se zelo po nizki ceni in ugodnih pogojih razna posestva na Sp. Štajerskem. Gostilna in trgovina na najboljšem prometnem prostoru, ob veliki cesti tik farne cerkve pri Sv. Benediktu v Slov. gorah. — Lepa, velika enonadstropna hiša z drugimi poslopji za 8 najemnikov, z lepo njivo in za vsako obrt pripravna v Spodnjem Radvinu pri Mariboru. — Zelo veliko in lepo posestvo, obstoječe iz 10 oralov velikega sadovnika, 4 1/2 oralov vinograda in 1/4 orala na novo nasajenega, z 7 oralov njiv, travnika in gozda, skupno 26 oralov, gozdarsko poslopje in viničarija na Zgornji Poljskavi pri Pragerskem. — Posestvo ob veliki cesti s 3 orali travnika, sadonosnika in njiv na Zgornji Poljskavi pri Pragerskem. — Posestvo z lepim poslopjem, vrtom in njivo na Tezni pri Mariboru. — Prav dobro idoča gostilna z vso upravo v Mariboru. — Malo posestvo v Vojniku pri Celju. — Gostilna, trgovina, tobakarna z malim travnikom na Paki, pošta in občina Velenje. — Mlin na tri kamne in žago, s tremi poslopji; 13 oralov posestva ob veliki vodi in cesti na Paki pri Velenju. — Gostilna, trgovina in vinograd v Malinedelji pri Ljutomeru. — Več se izve o navedenih posestvih glede cene in pogojev pri Franc Petelincu, "Rotenhof" p. Zgornja Poljskava pri Pragerskem.

404 8 2

